

Η ΔΩΡΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ: ΠΡΩΤΟΑΡΧΑΙΚΗ ΣΠΑΡΤΗ

1/ ἀμφί μοι αὐτίς ἄναχθ' ἑκαταβόλον
ἀειδέτω φρήν

Τέρπανδρος 2 Gostoli = PMG 697 Page

2/ σοὶ δ' ἡμεῖς τετράγαρυν ἀποστέρξαντες ἀοιδάν
ἑπτατόνω φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους

Τέρπανδρος 4 Gostoli = PMG p. 363 adn. Page

3/ ἔνθ' αἰχμά τε νέων θάλλει καὶ Μῶσα λίγεια
καὶ Δίκα εὐρύναντα, καλῶν ἐπιτάρροθος ἔργων

Τέρπανδρος 5 Gostoli = PMG p. 363 adn. Page

4/ ἔρπει γὰρ ἄντα τῷ σιδάρῳ
τὸ καλῶς κιθαρίσδην

Ἀλκμάν, Fr. 143 Calame

5/ ἔνθα βουλαὶ γερόντων
καὶ νέων ἀνδρῶν ἀριστεύουσιν αἰχμαί,
καὶ χοροὶ καὶ Μοῖσα καὶ Ἀγλαΐα

Πίνδαρος Fr. 199 Mähler

6/]καδέα.-

καὶ τὸ] μὲν οὐ φατόν ἐστιν εἰ
]ων τεκέεσσι· σὲ δ' αὖ]
οὐρανόθ]εν καταδέρκεται ἀ[έλιος
]τα κάλλιστον ἐπιχθ[ονίων
ἀθανάτ]οις ἐναλ[ίγκιον εἶδο]ς
]ς ἄλλος οὐτῶς
οὔτ' ἂν Ἰάονας οὔτ' [-
κ]υδιάνειραν α[ί]έν]
Λακ]εδαίμονα ναίο[υσι(ν)
]ς τε χοροῖς ἵππο[ισί τε
]ἂν βαθὺν Εὐ-
ρώταν, περ]ί τ' ἀμφί τε θαῦμα]
] ἄλσεα λαχνάεντ' ἐλ[ατᾶν
κά]πους· -

ἔνθα παλαι]μοσύνη τε καὶ δρ[όμωι

ταχ]υτᾶτ' ἐς ἀγῶν' ἐπασ[κ
]ν πατέρων ἰδήρα[τ-
]ναι
]γε θεῶν [π]άρ', ἔστι δὲ [
]έσσα[μένα] Θέμις κα[

Ἴβυκος, Fr. 282A Cambell

7/ πολλάκι δ' ἐν κορυφαῖσ' ὀρέων, ὄκα
θεοῖσι Γάδηι πολύφανος ἑορτά,
χρῦσιον ἄγγος ἔχοισα, μέγαν σκύφον,
οἷά τε ποιμένες ἄνδρες ἔχουσιν,
χερσὶ λεόντεον ἐγ γάλα θεῖσα
τυρὸν ἐτύρησας μέγαν ἄτρυφον
ἀργιφόεντα.

Αλκμάν, Fr. 37 Dichh = 125 Calame

8/ Ἐγάμον δὲ δι' ἀρπαγῆς, οὐ μικρὰς οὐδ' ἄωρους πρὸς γάμον, ἀλλ' [καί] ἀκμαζούσας καὶ πεπείρους. τὴν δ' ἀρπασθεῖσαν ἢ νυμφεύτρια καλουμένη παραλαβοῦσα, τὴν μὲν κεφαλὴν ἐν χρῶ περιέκειρεν, ἱματίῳ δ' ἀνδρείῳ καὶ ὑποδήμασιν ἐνσκευάσασα, κατέκλινεν ἐπὶ στιβάδα μόνην ἄνευ φωτός. ὁ δὲ νυμφίος οὐ μεθύων οὐδὲ θρυπτόμενος, ἀλλὰ νήφων ὥσπερ ἀεὶ δεδειπνηκῶς ἐν τοῖς φιδιτίοις, παρεισελθὼν ἔλυσε τὴν ζώνην καὶ μετήνεγκεν ἀράμενος ἐπὶ τὴν κλίνην. **συνδιατρίψας δὲ χρόνον οὐ πολύν**, ἀπῆει κοσμίως οὐπὲρ εἰώθει τὸ πρότερον **καθευδήσων μετὰ τῶν ἄλλων νέων**· καὶ τὸ λοιπὸν οὕτως ἔπραττε, τοῖς μὲν ἡλικιώταις συνδιημερεύων καὶ συναναπαυόμενος, πρὸς δὲ τὴν **νύμφην κρύφα** <καί> μετ' εὐλαβείας φοιτῶν, **αἰσχυρόμενος καὶ δεδοικῶς μή τις αἴσθοιτο τῶν ἔνδον**, ἅμα καὶ τῆς νύμφης ἐπιτεχνωμένης καὶ συνευπορούσης ὅπως ἂν ἐν καιρῶ καὶ **λανθάνοντες** ἀλλήλοις συμπορεύοιντο. καὶ τοῦτ' ἔπραττον οὐκ ὀλίγον χρόνον, ἀλλ' ὥστε καὶ **παιδας ἐνίοις γενέσθαι πρὶν ἐς ἡμέραν θεάσασθαι τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας**.

Πλούταρχος, Λυκοῦργος, XV, 4-9

9/ «**Διὸς Σελλανίου καὶ Ἀθανᾶς Σελλανίας ἱερὸν ἰδρυσάμενον, φυλὰς φυλάξαντα καὶ ὠβὰς ὠβάξαντα, τριάκοντα γερουσίαν σὺν ἀρχαγέταις καταστήσαντα, ὥραις ἐξ ὠρᾶν ἀπελλάζειν μετὰ Βαβύκας τε καὶ Κνακιῶνος, οὕτως εἰσφέρειν τε καὶ ἀφίστασθαι· δαμωδᾶν <δ' ἀνα>γορίαν ἤμεν καὶ κράτος**». ἐν τούτοις τὸ μὲν φυλὰς φυλάξαι καὶ ὠβὰς ὠβάξαι διελεῖν ἔστι καὶ κατανεῖμαι τὸ πλῆθος εἰς μερίδας, ὧν τὰς μὲν φυλὰς, τὰς δ' ὠβὰς προσηγόρευκεν. ἀρχαγέται δ' οἱ βασιλεῖς λέγονται, τὸ δ' ἀπελλάζειν ἐκκλησιάζειν, ὅτι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς πολιτείας εἰς τὸν Πύθειον ἀνήψε. τὴν δὲ Βαβύκαν... καὶ τὸν Κνακιῶνα νῦν Οἰνοῦντα

προσαγορεύουσιν· Ἀριστοτέλης δὲ (fr. 536) τὸν μὲν Κνακιῶνα ποταμόν, τὴν δὲ Βαβύκαν γέφυραν. ἐν μέσῳ δὲ τούτων τὰς ἐκκλησίας ἦγον.

Πλούταρχος, Λυκοῦργος, VI, 2-4

10/ ὥσπερ ὄνοι μεγάλοισ' ἄχθεσι τειρόμενοι,
δεσποσύνοισι φέροντες ἀναγκαίης ὑπὸ λυγρῆς
ἤμισυ παντὸς ὅσον καρπὸν ἄρουρα φέρει.

.....

δεσπότης οἰμῶζοντες ὁμῶς ἄλοχοί τε καὶ αὐτοί,
εὐτέ τιν' οὐλομένη μοῖρα κίχοι θανάτου.

Τυρταῖος, Fr. 5 Prato = 5 Gentili - Prato

11/ τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἧ πατρίδι μαρνάμενον,
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγρούς
πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον,
πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
παισὶ τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσειται, οὓς κεν ἴκηται
χρησιμοσύνη τ' εἴκων καὶ στυγερῆ πενίη,
αἰσχύνη τε γένος, κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
πᾶσα δ' ἀτιμὴ καὶ κακότης ἔπεται.
εἰ δ' οὕτως ἀνδρός τοι ἀλωμένου **οὐδεμι' ὥρη**
γίγνεται, οὐτ' αἰδῶς οὐδ' ὀπίσω γένεος,
θυμῶ γῆς περὶ τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων
θνήσκωμεν ψυχῶν μηκέτι φειδόμενοι.

Τυρταῖος, Fr. 6 Prato = Fr. 6 Gentili - Prato

12/ ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,
μηδὲ φυγῆς αἰσχρῆς ἄρχετε μηδὲ φόβου,
ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι·
τοὺς δὲ παλαιότερους, ὧν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρά,
μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς.
αἰσχρὸν γὰρ δὴ τοῦτο μετὰ προμάχοισι πεσόντα
κεῖσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον
ἤδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολιόν τε γένειον
θυμὸν ἀποπνεύοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,
αἵματόεντ' αἰδοῖα φίλαισ' ἐν χερσὶν ἔχοντα –
αἰσχρὰ τὰ γ' ὀφθαλμοῖς καὶ νεμεσητὸν ἰδεῖν –

καὶ χροῖα γυμνωθέντα· νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,
ὄφρ' ἐρατῆς ἤβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχη·
ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξί
ζωὸς ἑὼν, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών.
ἀλλὰ τις εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισι
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὁδοῦσι δακῶν.

Τυρταῖος, Fr. 7 Prato = Fr. 7 Gentili - Prato

13/ ... τοὺς ἐρωμένους αἴτας ἔνιοι καλοῦσιν ὡς Θασσαλοί. ... αἴτης ἄν λέγοιτο
ἀπὸ τοῦ εἰσάειν καὶ εἰσπνεῖν τὸν ἔρωτα τῷ ἀγαπῶντι.

Σχόλια στον Θεόκριτο, Εἰδύλλιο XII ("Αἴτης"), ὑπόθεσις a, pp. 249.19 – 250.1, 5 – 6,
Wendel.

εἰσπνήλας (δωριστί, εἰσπνήλης ἰωνικά, εἰσπνηλος): παρὰ Λάκωσιν. ... ὁ μὲν
εἰσπνηλος, τουτέστιν ἐραστής, ὡς Λακωνίζων εἶποι <ἄν> ἀνήρ, ὁ δὲ αἴτης,
τουτέστιν ἐρώμενος, ὡς πάλιν φαίη ἄν ἀνήρ Θεσσαλός. ... οὗτοι γὰρ φασιν ἐμπνεῖν
τὸ ἐρᾶν.

Σχόλια στο ἴδιο, v. 12b, d, p. 253.1, 3 -5, 8 Wendel

αἴτης ὁ ἐρώμενος παρὰ τὸ ἄειν, ὃ ἐστι πνεεῖν. ὁ εἰσπνέων τὸν ἔρωτα τῷ ἐραστῇ.
Φασὶ γὰρ γίνεσθαι τὸν ἔρωτα ἐκ τοῦ εἰσπνεῖσθαι ἐκ τῆς μορφῆς τοῦ ἐρωμένου.
ὅθεν καὶ εἰσπνήλας καλοῦσι τοὺς ἐραστὰς οἱ Λάκωνες.

Etymologicum Gudianum, s.v. αἴτης, pp. 57.19 – 58.2 de Stefani

εἰσπνήλης, ὁ ἐρῶν [ἀντὶ τοῦ χειρογραφικοῦ λάθους "ἐρώμενος"] ... ὁ ὑπὸ τοῦ
ἔρωτος εἰσπνεόμενος. Λακεδαιμόνιοι γὰρ εἰσπνεῖν φασὶ τὸ ἐρᾶν.

Etymologicum Magnum, pp. 306.22 – 26

... αὐτοὶ [δηλ. οἱ "καλοί"] γοῦν δέονται τῶν ἐραστῶν εἰσπνεῖν αὐτοῖς.

Λακεδαιμονίων δὲ ἐστὶν αὕτη ἢ φωνή, <τὸ> ἐρᾶν πνεῖν λέγουσα.

[διόρθωσα προσθέτωντας τὸ "τὸ" καὶ γράφωντας "πνεῖν" ἀντὶ τοῦ
χειρογραφικοῦ "δεῖν"]

Αἰλιανός, Ποικίλη Ἱστορία, III, 12

14/ Αὐτὰρ Ἐρωτα Χρόνος καὶ πνεύματα πάντ' ἐτέκνωσε

Ὀρφικά, OF 37 Kern